

Obsah

Předmluva	13
Úvod	15
1. Význam podpůrné léčby v komplexní protinádorové terapii (Pavel Klener)	17
2. Technické zajištění podpůrné léčby <i>(Roman Hájek, Hana Kubešová, Pavel Klener)</i>	19
2.1. Vybavení pracoviště	19
2.1.1. Možnosti izolace nemocného	19
2.1.2. Možnost úpravy potravy a vody	20
2.1.3. Vybavení k rychlé diagnostice infekčních komplikací	21
2.1.4. Další nutné vybavení	21
2.2. Technické pomůcky	23
2.2.1. Zajištění žilního přístupu	23
■ Katétry	24
■ Implantabilní podkožní aplikační komůrkový systém	26
2.2.2. Indikace a kontraindikace zavedení systému pro zajištění centrálního žilního přístupu	27
2.2.3. Péče o nemocné s katétry a porty	27
2.2.4. Komplikace u nemocných s katétry a porty	28
3. Nutriční problémy onkologických nemocných (Miroslav Tomáška)	31
3.1. Nádorová kachexie a její příčiny	31
3.1.1. Anorexie	31
3.1.2. Metabolické abnormality	33
3.1.3. Další možné příčiny nádorové kachexie	35
3.1.4. Diagnóza nádorové kachexie	35
3.1.5. Důsledky malnutrice u onkologických nemocných	38
3.2. Nutriční podpora onkologických nemocných	38
3.2.1. Výběr nemocných doporučených k nutriční podpoře	38
3.2.2. Nutriční podpora při chemoterapii	39

3.2.3. Perioperační nutriční podpora	40
3.2.4. Nutriční podpora při radioterapii	40
3.2.5. Farmakologické ovlivnění anorexie	40
3.2.6. Vliv nutriční podpory na růst nádoru	41
3.3. Způsoby nutriční podpory onkologických nemocných	41
3.3.1. Enterální výživa	42
■ Enterální výživa přirozenou cestou	43
■ Enterální výživa sondou	44
■ Enterální nutriční přípravky	45
■ Způsoby podávání enterální výživy	46
■ Komplikace sondové enterální výživy	47
3.3.2. Parenterální výživa	47
4. Infekční komplikace a jejich terapie (Pavel Klener, Jiří Mayer, Jan Haber)	51
■ Příčiny častého výskytu infekce u nádorových onemocnění	51
■ Zvláštnosti infekcí u onkologických nemocných	52
■ Profylaxe infekčních komplikací	53
4.1. Bakteriální infekce	54
4.1.1. Klinické projevy a diagnostika	55
■ Septický šok	56
4.1.2. Prostředky k terapii bakteriálních infekcí	57
1. Beta-laktamová antibiotika	57
2. Aminoglykosidy	59
3. Chinolony	59
4. Glykopeptidy	59
5. Linkosamidy	60
6. Nitroimidazoly	60
4.1.3. Některé praktické aspekty antibiotické terapie	60
4.1.4. Terapie febrilní neutropenie	61
4.1.5. Terapie septického šoku	62
4.2. Oportunní mykotické infekce	63
4.2.1. Klinické projevy a diagnostika	65
■ Kandidóza	65
■ Aspergilóza	68
■ Mukormykóza	69
■ Kryptokokóza	69
4.2.2. Prostředky k terapii mykotických infekcí	69
1. Polyeny	69
2. Antimetabolity	71
3. Azolová antimykotika	72
4.2.3. Terapie nejčastějších mykotických onemocnění	73
4.2.4. Profylaxe mykotických infekcí	74
4.3. Virové infekce	75
4.3.1. Klinické projevy a diagnostika	75
■ Infekce vyvolané cytomegalovirem	75
■ Herpes simplex virus (HSV)	76
■ Varicella-zoster virus (VZV)	76

4.3.2.	Prostředky k terapii virových infekcí	77
4.3.3.	Terapie cytomegalovirových infekcí	78
4.4.	Protozoární a parazitární infekce	79
4.4.1.	Pneumocystová infekce	80
4.4.2.	Terapie protozoárních infekcí	80
5.	Horečky nádorového původu (Pavel Klener, Zdeněk Král)	83
5.1.	Patogeneze paraneoplastické horečky	83
5.2.	Terapeutické možnosti	85
6.	Bolest a její terapie (Pavel Ševčík, Jiří Vorlíček)	87
6.1.	Patogeneze nádorových bolestí	87
6.2.	Klinické hodnocení bolestivých stavů	88
6.3.	Terapie bolesti	89
6.3.1.	Paliativní (»kauzální«) terapie	89
6.3.2.	Symptomatická terapie	90
■	Farmakoterapie bolesti	90
	Neopioidní analgetika	90
	Opioidní analgetika (narkotická anodyna)	91
	Zásady analgetické léčby u onkologických nemocných	92
	Doplňující medikace při nádorových bolestech	96
■	Invazivní postupy v terapii bolesti	97
■	Psychoterapeutický přístup	98
6.3.3.	Organizace terapie onkologické bolesti	98
7.	Terapie nevolnosti a zvracení (Jiří Vorlíček)	101
7.1.	Patofyziologie nevolnosti a zvracení	101
7.2.	Emetické působení protinádorové terapie	103
7.2.1.	Radioterapie	103
7.2.2.	Chemoterapie	103
7.3.	Druhy nevolnosti a zvracení	104
7.4.	Zásady prevence nevolnosti a zvracení	104
7.5.	Terapie nevolnosti a zvracení	105
■	Antagonisté 5-HT ₃ -receptorů	105
■	Antagonisté dopaminových receptorů	106
	Benzamidy	106
	Butyrofenony	107
	Fenothiaziny	107
■	Antagonisté histaminových H ₁ -receptorů	107
■	Antagonisté muskarinových receptorů	107
■	Glukokortikoidy	107
■	Benzodiazepiny	108
■	Vitamín B ₆	108
8.	Metabolické komplikace u nádorových onemocnění (Miroslav Tomiška, Pavel Klener)	109
8.1.	Metabolická (»laktátová«) acidóza	109
8.2.	Metabolická alkalóza	111

8.3.	Elektrolytové poruchy	111
	Hyperkalémie	111
	Hypokalémie	111
	Hyponatrémie	112
	Hypomagneziémie	113
	Hyperkalcémie	113
8.4.	Hyperurikémie	115
8.5.	Syndrom nádorového rozpadu (tumor lysis syndrom)	116
9.	Nežádoucí účinky chemoterapie (<i>Pavel Klener, Miroslav Penka, Vratislav Dufek, Rostislav Vyzula, Lubomír Elbl, Jana Skříčková, Vladimír Tesař</i>)	119
9.1.	Hematologická toxicita	120
	■ Terapie poruch krvetvorby	123
	■ Zásady pro racionální léčbu hemopoetickými růstovými faktory	125
9.2.	Hemoragické a hyperkoagulační stavy	127
9.2.1.	Hemoragická diatéza u onkologických nemocných	127
	■ Terapie hemoragické diatézy	129
9.2.2.	Trombotická diatéza u onkologických nemocných	130
	■ Terapie trombotického syndromu	130
9.3.	Gastrointestinální toxicita	131
	■ Terapie gastrointestinální toxicity	131
9.4.	Poškození jater a pankreatu	132
9.5.	Poškození kůže a kožních adnex	133
	■ Terapie kožního poškození	134
9.6.	Kardiotoxicita	135
	■ Terapie kardiotoxicity	137
9.7.	Vaskulární toxicita	137
9.8.	Pneumotoxicita	138
	■ Terapie pneumotoxicity	139
9.9.	Nefrotoxicita	139
	■ Terapie a profylaxe nefrotoxicity a urotoxicity	140
9.10.	Neurotoxicita	141
	■ Terapie neurotoxicity	141
9.11.	Gonadální toxicita	141
	■ Možná preventivní opatření	143
9.12.	Teratogenní účinky cytostatik	143
9.13.	Mutagenní a kancerogenní účinky	144
	■ Druhotné malignity po cytostatické terapii	144
9.14.	Méně obvyklé projevy toxicity	146
10.	Nežádoucí účinky radioterapie (<i>Luboš Petruželka</i>)	149
10.1.	Časné (akutní) nežádoucí účinky radioterapie	150
10.1.1.	Nežádoucí účinky v různých orgánech a tkáních	151
	Krvetvorný systém	151
	Kůže a kožní adnexa	151
	Dutina ústní a hltan	151
	Trávicí ústrojí a játra	151

	Srdce a plic	152
	Urogenitální systém	152
	Centrální nervový systém	152
	Endokrinní systém a kosti	152
10.2.	Pozdní nežádoucí účinky radioterapie	153
10.3.	Terapie nežádoucích účinků	153
10.4.	Radioprotekce	154
11.	Substituční terapie krevními deriváty (<i>Ingrid Vášová, Miroslav Penka</i>)	157
11.1.	Transfúze erytrocytů	157
11.2.	Transfúze trombocytů	159
11.3.	Aplikace plazmy a plazmatických derivátů	160
11.4.	Rizika transfúze. Význam deleukotizace a ozařování krevních derivátů	161
12.	Podpůrná a paliativní terapie nádorových metastáz	
	(<i>Jan Žaloudík, Zdeněk Adam</i>)	163
12.1.	Okolnosti určující vhodnost lokální terapie	164
12.2.	Terapeutické postupy u metastáz (podle lokalizace)	165
	Metastázy v regionálních uzlinách	165
	Metastázy v pojivové tkáni	165
	Metastázy do jater	165
	Metastázy do plic	167
	Metastázy do mozku	167
	Metastázy v dutině břišní	167
	Metastázy do skeletu	168
12.3.	Farmakoterapie kostních metastáz	168
13.	Terapie nádorových obstrukcí (<i>Jana Skříčková, Jan Žaloudík</i>)	171
13.1.	Nádorové obstrukce dýchacích cest	171
13.1.1.	Terapeutické možnosti	172
	■ Základní metody protinádorové terapie	172
	■ Endobronchiální výkony	172
	■ Doplnková terapie	175
13.2.	Nádorové obstrukce trávicího a močového ústrojí	176
	Nádorové obstrukce při primární diagnóze	177
	Obstrukční poruchy po terapii	177
	Obstrukce při progresi nebo recidivě nádorového onemocnění	178
	■ Terapeutické možnosti	178
	Řešení obstrukce v jednotlivých lokalizacích	179
14.	Terapie nádorových výpotků (<i>Jana Skříčková, Tomáš Skříčka</i>)	185
14.1.	Pleurální výpotky	186
14.2.	Perikardiální výpotek	187
14.3.	Nádorový ascites	188
15.	Péče o stomie (<i>Tomáš Skříčka, Pavel Klener</i>)	191
	■ Komplikace stomií a jejich řešení	192

16. Ekonomické problémy podpůrné léčby (Pavel Klener, Marek Trněný)	195
16.1. Principy sledování ekonomických ukazatelů	196
16.2. Náklady na podpůrnou léčbu	197
17. Podpůrná léčba a kvalita života nemocných (Pavel Klener)	199
17.1. Definice kvality života	199
17.2. Posuzování kvality života v onkologické praxi	201
18. Psychologické problémy onkologických nemocných a terapeutické možnosti (Olga Rechtořiková, Jiří Vorlíček)	203
18.1. Psychosomatický přístup, biopsychosociální model	203
18.2. Psychické reakce a způsoby prožívání onkologické nemoci	204
Období šoku	205
Období agrese	205
Období smlouvání	205
Období deprese	205
Období smíření	206
18.3. Podávání informací nemocným s onkologickou diagnózou	206
Kdy podávat informace?	207
Komu podávat informace?	207
Jak podávat informace?	208
18.4. Psychoterapeutický přístup a metody	209
18.5. Psychologická zátěž zdravotnických pracovníků	210
Seznam zkratek	211
Autoři	213
Rejstřík	225